

Riktlinjer

Säkerhetsskydd och signalskydd

Beslutad av regionfullmäktige, den 7 juni 2022

Gäller för Region Stockholm

Gäller tills vidare

Innehållsförteckning

1.	Inledning	3
1.1	Syfte och omfattning.....	3
1.2	Region Stockholms styrande dokument för säkerhetsskydd och signalskydd	3
2.	Säkerhetsskydd.....	3
2.1	Verksamhetsbeskrivning	3
2.2	Säkerhetsskyddsanalys	4
3.	Organisation av säkerhetsskydd.....	4
3.1	Regionfullmäktige	4
3.2	Regionstyrelsen	4
3.3	Regiondirektören.....	4
3.4	Förvaltningschef	5
3.5	VD	5
3.6	Region Stockholms säkerhetsskyddschef	5
3.7	Säkerhetsskyddschef vid bolag.....	5
3.8	Biträdande säkerhetsskyddschef.....	5
4.	Personalsäkerhet	6
4.1	Säkerhetsprövning.....	6
4.2	Utbildning.....	6
4.3	Avslutande av anställning	6
4.4	Sekretess/tystnadsplikt	7
5.	Skyldigheter när en annan aktör kan få tillgång till säkerhetskänslig verksamhet	7
5.1	Säkerhetsskyddsavtal	7
6.	Anmälan vid säkerhetshotande händelser eller verksamhet	8
7.	Signalskydd.....	8
7.1.1	Signalskyddschef	9
7.1.2	Signalskyddsinstruktion.....	9
8.	Uppföljning.....	9

1. Inledning

1.1 Syfte och omfattning

Dessa riktlinjer konkretiserar Region Stockholms verksamhetsskyddspolicy, RS 2020-0147, och är styrande för arbetet med säkerhetsskydd och signalskydd vid Region Stockholms samtliga nämnder och bolag.

Riktlinjerna ska även följas inom ramen för program och projekt som bedrivs i Region Stockholms regi.

1.2 Region Stockholms styrande dokument för säkerhetsskydd och signalskydd

Varje nämnd och bolag ska, inom ramen för Region Stockholms riktlinjer för säkerhetsskydd och signalskydd samt säkerhetsskyddschefens anvisningar, ansvara för arbetet inom sitt verksamhetsområde. De lagar, förordningar och andra föreskrifter som är tillämpliga, ska följas.¹

Styrdokumentet på regionövergripande nivå består av Region Stockholms verksamhetsskyddspolicy med tillhörande riktlinjer för säkerhetsskydd och signalskydd.

2. Säkerhetsskydd

2.1 Verksamhetsbeskrivning

För att avgöra om respektive nämnd och bolag bedriver säkerhetskänslig verksamhet och därmed omfattas av säkerhetsskyddslagen ska varje nämnd och bolag genomföra en verksamhetsbeskrivning.

Nämnd eller bolag ska anmäla resultatet av verksamhetsbeskrivningen till Region Stockholms säkerhetsskyddschef.

Om ett bolags verksamhetsbeskrivning visar att bolaget bedriver säkerhetskänslig verksamhet ska bolaget utan dröjsmål anmäla detta till tillsynsmyndigheten.

Region Stockholms säkerhetsskyddschef ansvarar för att anmäla säkerhetskänslig verksamhet som Region Stockholms nämnder med tillhörande förvaltningar utför till tillsynsmyndigheten

¹ Säkerhetsskyddslagen (2018:585), säkerhetsskyddsförordningen (2021:955), Säkerhetspolisens föreskrifter om säkerhetsskydd (PMFS 2022:1) och lagen (1992:1403) om totalförsvaret och höjd beredskap.

2.2 Säkerhetsskyddsanalys

Om verksamhetsbeskrivningen visar att nämnd eller bolag bedriver säkerhetskänslig verksamhet ska en säkerhetsskyddsanalys med tillhörande säkerhetsskyddsplan genomföras och dokumenteras.

Säkerhetsskyddsanalysen utgör grunden för det systematiska säkerhetsskyddsarbetet. Analysen ska identifiera vilka säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter och vilken säkerhetskänslig verksamhet i övrigt som finns i verksamheten, vilka hot och sårbarheter som finns kopplade till dessa skyddsvärden samt vilka säkerhetsskyddsåtgärder som behöver vidtas.

Säkerhetsskyddsanalysen ska uppdateras vid behov och minst en gång vartannat år.

Verksamheten ska med utgångspunkt i säkerhetsskyddsanalysen ta fram en säkerhetsskyddsplan som redovisar de säkerhetsskyddsåtgärder som ska vidtas, när de ska vidtas och vilken funktion som ansvarar för dem. Säkerhetsskyddsplanen ska fastställas av säkerhetsskyddschefen.

Nämndernas säkerhetsskyddsanalyser och säkerhetsskyddsplaner ska delges Region Stockholms säkerhetsskyddschef som underlag till Region Stockholms övergripande säkerhetsskyddsanalys.

Region Stockholm och dess bolag ska på begäran lämna sin säkerhetsskyddsanalys till tillsynsmyndigheten respektive Säkerhetspolisen.

3. Organisation av säkerhetsskydd

3.1 Regionfullmäktige

Regionfullmäktige fastställer den verksamhetsskyddspolicy som gäller för samtliga nämnder och bolag samt riktlinjer för säkerhetsskydd och signalskydd.

3.2 Regionstyrelsen

Regionstyrelsen ansvarar för att ta fram förslag till riktlinjer för säkerhetsskydd och signalskydd och att dessa revideras vid behov.

3.3 Regiondirektören

Region Stockholm och dess nämnder är att anse som en gemensam verksamhetsutövare. Regiondirektören är chef för verksamhetsutövarens verksamhet vad gäller säkerhetsskydd.

Regiondirektören fastställer Region Stockholms säkerhetsskyddsanalys.

3.4 Förvaltningschef

Förvaltningschef ansvarar inför regiondirektören för arbetet med säkerhetsskydd inom sitt verksamhetsområde samt att föreliggande riktlinjer följs.

3.5 VD

De av Region Stockholm helägda aktiebolag som bedriver säkerhetskänslig verksamhet är att anse som enskilda verksamhetsutövare. VD är chef för verksamhetsutövarens verksamhet vad gäller säkerhetsskydd.

VD fastställer bolagets säkerhetsskyddsanalys.

3.6 Region Stockholms säkerhetskyddschef

Regiondirektören ska utse en säkerhetskyddschef som leder, samordnar och utövar kontrollen över säkerhetsskyddet i regionens samtliga nämnder. Säkerhetskyddschefen ska i säkerhetsskyddsfrågor vara direkt underställd regiondirektören.

Region Stockholms säkerhetskyddschef beslutar om placering i säkerhetsklass 2 och 3 samt ansöker om registerkontroll till Säkerhetspolisen avseende samtliga anställningar och annat deltagande inom Region Stockholms förvaltningar och bolag.

Region Stockholms säkerhetskyddschef ansvarar för att ta fram anvisningar för det praktiska säkerhetsskyddsarbetet.

3.7 Säkerhetsskyddschef vid bolag

VD för aktiebolag som bedriver säkerhetskänslig verksamhet ska utse en säkerhetskyddschef som leder, samordnar och utövar kontrollen över säkerhetsskyddet i bolaget. Säkerhetsskyddschefen ska i säkerhetskyddsfrågor vara direkt underställd VD.

3.8 Biträdande säkerhetskyddschef

Varje förvaltningschef ska i samråd med Region Stockholms säkerhetskyddschef utse en biträdande säkerhetskyddschef med ansvar att samordna och följa upp förvaltningens säkerhetsskyddsarbete samt rapportera till Region Stockholms säkerhetskyddschef enligt dennes anvisningar.

4. Personalsäkerhet

4.1 Säkerhetsprövning

Innan anställning eller annat deltagande i verksamheten som har betydelse för Sveriges säkerhet påbörjas ska en säkerhetsprövning genomföras.

Nämnd eller bolag som ska anställa eller anlita personen är huvudansvarig för säkerhetsprövningen.

Om anställningen eller deltagandet ska placeras i säkerhetsklass ska prövningen kompletteras med en ansökan om registerkontroll. Då Region Stockholms säkerhetsskyddschef har ensam behörighet att ansöka om registerkontroll till Säkerhetspolisen ska en sådan ansökan skickas till Region Stockholms säkerhetsskyddschef för hantering.

Säkerhetsprövning kan också göras under pågående anställning eller deltagande om en person bedöms delta i säkerhetskänslig verksamhet utan att tidigare ha genomgått säkerhetsprövning.

Säkerhetsprövningen ska fortlöpande följas upp av närmsta chef så länge anställningen eller deltagandet i säkerhetskänslig verksamhet pågår. Vid behov ska samråd ske med bolagets eller Region Stockholms säkerhetsskyddschef.

4.2 Utbildning

Nämnd eller bolag som bedriver säkerhetskänslig verksamhet ska säkerställa att den som ska anställas eller på annat sätt delta i den säkerhetskänsliga verksamheten genomgår relevant utbildning i säkerhetsskydd innan personen får åtkomst till verksamheten. Därefter ska vidareutbildning ges regelbundet i den omfattning som behövs. Utbildningsinsatserna ska dokumenteras i en utbildningsplan.

4.3 Avslutande av anställning

Innan en anställning eller ett deltagande avslutas ska ett avslutande säkerhetsprövningssamtal genomföras. Samtalet ska innehålla en påminnelse om att tystnadsplikten kvarstår även sedan anställningen eller deltagandet har upphört.

När en anställning eller ett deltagande i den säkerhetskänsliga verksamheten upphör ska en ansökan om upphörande av registerkontroll skyndsamt skickas till Region Stockholms säkerhetsskyddschef, som anmäler till Säkerhetspolisen att registerkontrollen ska avslutas.

4.4 Sekretess/tystnadsplikt

Tystnadsplikt för anställda inom Region Stockholm och dess helägda bolag regleras enligt bestämmelserna i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

En verksamhetsutövare ska upplysa den som tillåts ta del av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter om räckvidden och innebörden av den sekretess och tystnadsplikt som följer av offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) respektive 8 kap. 1-2 §§ säkerhetsskyddslagen.

5. Skyldigheter när en annan aktör kan få tillgång till säkerhetskänslig verksamhet

5.1 Säkerhetsskyddsavtal

Inför och vid upphandling, ingående av avtal eller inledande av samverkan eller samarbete ska ett säkerhetsskyddsavtal ingås om aktören kan få tillgång till säkerhetsskyddsklassificerade handlingar i klassen konfidentiell eller högre eller annan säkerhetskänslig verksamhet av motsvarande betydelse för Sveriges säkerhet.

Innan ett förfarande som kräver säkerhetsskyddsavtal påbörjas ska en särskild säkerhetskvalificeringsbedömning och en lämplighetsprövning genomföras. Säkerhetskvalificeringsbedömningen och lämplighetsprövningen ska dokumenteras.

Innan det planerade förfarandet inleds ska samråd ske med tillsynsmyndigheten om förfarandet innebär att den andra aktören kan få tillgång till säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter i säkerhetsskyddsklassen hemlig eller högre eller annan säkerhetskänslig verksamhet av motsvarande betydelse för Sveriges säkerhet.

Nämnd eller bolag som har för avsikt att ingå ett säkerhetsskyddsavtal ska utan dröjsmål anmäla det till Region Stockholms säkerhetsskyddschef. Bolag ska även göra en sådan anmälan till tillsynsmyndigheten. Region Stockholms säkerhetsskyddschef gör motsvarande anmälan till tillsynsmyndigheten för nämnder.

En anmälan enligt stycket ovan ska också göras när ett säkerhetsskyddsavtal upphör att gälla.

6. Anmälan vid säkerhetshotande händelser eller verksamhet

En nämnd som bedriver säkerhetskänslig verksamhet ska utan dröjsmål anmäla till Region Stockholms säkerhetsskyddschef om

1. det finns skäl att anta att en säkerhetsskyddsklassificerad uppgift otillåtet har röjts,
2. det inträffat en IT-incident i ett informationssystem som har betydelse för säkerhetskänslig verksamhet och där incidenten allvarligt kan påverka säkerheten i systemet, eller
3. nämnden får kännedom eller misstanke om någon annan allvarlig säkerhetshotande verksamhet.

Region Stockholms säkerhetsskyddschef ska därefter skyndsamt underrätta Säkerhetspolisen.

Ett bolag som bedriver säkerhetskänslig verksamhet ska skyndsamt anmäla till Säkerhetspolisen om

1. det finns skäl att anta att en säkerhetsskyddsklassificerad uppgift otillåtet har röjts,
2. det inträffat en it-incident i ett informationssystem som har betydelse för säkerhetskänslig verksamhet och där incidenten allvarligt kan påverka säkerheten i systemet, eller
3. nämnden får kännedom eller misstanke om någon annan allvarlig säkerhetshotande verksamhet.

Bolaget ska även utan dröjsmål underrätta Region Stockholms säkerhetsskyddschef om händelsen bedöms vara av betydelse för Region Stockholms säkerhetskänsliga verksamhet.

7. Signalskydd

Region Stockholms nämnder och bolag ska i sina säkerhetsskyddsanalyser identifiera om den säkerhetskänslig verksamheten har behov av signalskyddssystem.

Om säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter ska kommuniceras till ett informationssystem som finns utom Region Stockholms kontroll ska uppgifterna skyddas med hjälp av kryptografiska funktioner som godkänts av Försvarsmakten.

Om säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter ska kommuniceras inom Region Stockholms förvaltningar och bolag ska detta ske enligt anvisning från Region Stockholms säkerhetsskyddschef.

7.1.1 Signalskyddschef

Om en nämnd innehar, eller har behov av, signalskyddssystem ska förvaltningschef i samråd med Region Stockholms säkerhetsskyddschef utse en signalskyddschef. Signalskyddschefen har till uppgift att ansvara för ledning och samordning av signalskyddstjänsten.

Om ett bolag innehar, eller har behov av signalskyddssystem ska VD utse en signalskyddschef. Signalskyddschefen har till uppgift att ansvara för ledning och samordning av signalskyddstjänsten.

Om en förvaltning eller ett bolag bedömer att det finns särskilda skäl kan signalskyddschefen vid regionledningskontoret utses till signalskyddschef för en enskild nämnd eller bolag. Beslutet ska dokumenteras. Om sådant beslut fattas ska berörd nämnd eller bolag utse en biträdande signalskyddschef.²

7.1.2 Signalskyddsinstruktion

En nämnd eller ett bolag som har ett signalskyddssystem med kryptografiska funktioner ska ha en signalskyddsinstruktion samt i övrigt följa Försvarmaktens föreskrifter om signalskyddstjänsten (FFS 2021:1).

8. Uppföljning

Anpassningar av Region Stockholms styrande dokument för säkerhetsskydd och signalskydd ska ske utifrån förändringar i lagar och föreskrifter samt förändringar i verksamhet och verktyg.

Uppföljning av dessa riktlinjers efterlevnad ska ske enligt regionens ledningsprocess, vilket i huvudsak innebär att den ska följas upp på samma sätt och samtidigt som regionens övriga styrdokument.

1 kap. 8 § FFS 2021:1

Definitioner

För användningen av dessa riktlinjer gäller följande termer och definitioner:

Registerkontroll	Inhämtning av uppgifter från bland annat belastnings- och misstankeregistret avseende personer med befattning som placerats i säkerhetsklass.
Signalskydd	Åtgärd som syftar till att förhindra obehörig insyn i och påverkan av telekommunikations- och IT-system med hjälp av kryptografiska metoder och övriga signalskyddsåtgärder.
Signalskyddschef	Funktion inom signalskyddsorganisation som har till uppgift att ansvara för ledning och samordning av signalskyddstjänsten.
Säkerhetsprövning	Utredning av om en person som genom en anställning eller på något annat sätt ska delta i säkerhetskänslig verksamhet kan antas vara lojal med de intressen som ska skyddas och i övrigt pålitlig från säkerhetssynpunkt.
Säkerhetsskydd	Skydd av säkerhetskänslig verksamhet mot spioneri, sabotage, terroristbrott och andra brott som kan hota verksamheten samt skydd i andra fall av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter.
Säkerhetsskyddsanalys	Analys som ska utreda behovet av säkerhetsskydd genom att identifiera vilka säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter och vilken säkerhetskänslig verksamhet i övrigt som finns i verksamheten, vilka hot och sårbarheter som finns kopplade till dessa skyddsvärden samt vilka säkerhetsskyddsåtgärder som behöver vidtas.
Säkerhetsskyddsavtal	Avtal som anger hur kravet på säkerhetsskydd ska tillgodoses om upphandling, avtal, samverkan eller samarbete kan ge den andra aktören tillgång till säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter i säkerhetsskyddsklassen konfidentiellt eller högre eller annan säkerhetskänslig verksamhet av motsvarande betydelse för Sveriges säkerhet.
Säkerhetsskyddschef	Funktion inom säkerhetsskyddsorganisationen som ska leda och samordna säkerhetsskyddsarbetet samt kontrollera att verksamheten bedrivs enligt säkerhetsskyddslagen och de föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen.

Säkerhetsklass	Inplacering i säkerhetsklass 1-3 av en anställning eller annat deltagande utifrån den omfattning berörd får del av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter eller har möjlighet att orsaka skada för Sveriges säkerhet.
Säkerhetsskydds-klassificerad uppgift	Uppgifter som rör säkerhetskänslig verksamhet och som därför omfattas av sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) eller som skulle ha omfattats av sekretess enligt den lagen, om den hade varit tillämplig.
Säkerhetsskyddsplan	Plan över vilka säkerhetsskyddsåtgärder som behöver vidtas inom områdena fysisk säkerhet, informationssäkerhet och personalsäkerhet för att säkerställa att de skyddsvärden som identifierats i säkerhetsskyddsanalys tas tillvara.
Säkerhetskänslig verksamhet	Verksamhet som är av betydelse för Sveriges säkerhet eller som Sverige har förbundit sig att skydda genom internationella åtaganden.

Bilaga - Verksamhetsutövare

Region Stockholm, som juridisk person, är verksamhetsutövare i säkerhetsskyddslagens mening för den verksamhet dess nämnder med tillhörande förvaltningar bedriver.

Region Stockholms bolag är, i egenskap av juridiska personer, var för sig verksamhetsutövare för den verksamhet de bedriver.

Regiondirektören respektive VD är den chef för verksamhetsutövarens verksamhet som säkerhetsskyddschefen ska vara direkt underställd.

Verksamhetsutövare: Region Stockholm	Verksamhetsutövare: enskilda bolag
Fastighets- och servicenämnden	AB Storstockholms Lokaltrafik, SL
Färdtjänstnämnden	AB Stockholms Läns Landstings Internfinans
Hälso-och sjukvårdsnämnden	Ambulanssjukvården i Storstockholm AB, AISAB
Karolinska Universitetssjukhuset	Danderyds Sjukhus AB
Klimat- och hållbarhetsnämnden	Folktandvården Stockholms Län AB
Kulturnämnden	Landstingshuset i Stockholm AB
Regionstyrelsen	Locum AB
Patientnämnden	MediCarrier AB
Stockholms läns sjukvårdsområde, SLSO	Nya tunnelbanan AB
Tillväxt- och regionplanenämnden	S:t Eriks Ögonsjukhus AB
Trafiknämnden	Södersjukhuset AB
Vårdens kunskapsstyrningsnämnd	Södertälje Sjukhus AB
	TioHundra AB
	Tobiasregistret AB
	Waxholms Ångfartygs AB, WÅAB